

บทที่ 4

การวิเคราะห์รายได้และผลตอบแทนจากการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง

รายได้จากการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง

รายได้จากการทำสวนส้มสายน้ำผึ้งได้มาจากการจำหน่ายส้มสายน้ำผึ้ง ซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณของผลผลิตที่เก็บได้และราคาที่เกษตรกรขายได้ในแต่ละปี

1. ปริมาณ ส้มสายน้ำผึ้งจะเริ่มให้ผลเมื่อมีอายุ 3 ปี และจะให้ผลผลิตออกไปอีกทุกๆ ปี ผลผลิตของส้มสายน้ำผึ้งแต่ละต้นจะมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไปตามอายุ ความสมบูรณ์ของต้น และสภาพดินฟ้าอากาศ รวมทั้งโรคและแมลงต่างๆ ปริมาณผลผลิตที่นำมาใช้ในการคำนวณเป็นปริมาณผลผลิตที่ได้จากการสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกส้มสายน้ำผึ้งจำนวน 31 ราย นำมาแยกเป็นปริมาณผลผลิตส้มสายน้ำผึ้งแต่ละปี ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งขนาดพื้นที่เพาะปลูกออกเป็น 3 ขนาดตามการวิเคราะห์ต้นทุนของการปลูกคือ พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ พื้นที่ 50-100 ไร่ และพื้นที่ 100 ไร่ขึ้นไป

2. ราคา ราคาที่นำมาใช้ในการคำนวณรายได้เป็นราคาที่เกษตรกรขายได้ตามคุณภาพและภาวะตลาด เกษตรกรสามารถขายได้ในราคา 40.00 บาท เป็นราคาที่เกษตรกรขายได้ในปีการเพาะปลูก 2541

จากปริมาณผลผลิตส้มสายน้ำผึ้งเฉลี่ยต่อไร่ในแต่ละปี และราคาส้มสายน้ำผึ้งเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ในปีการเพาะปลูก 2541 นำมาคำนวณเป็นรายได้เฉลี่ยต่อไร่แยกตามอายุส้มสายน้ำผึ้งและพื้นที่เพาะปลูก ตามตารางที่ 29

ตารางที่ 29 แสดงปริมาณผลผลิตและรายได้เฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งในระดับพื้นที่ที่
แตกต่างกัน

อายุส้มสาย น้ำผึ้ง (ปี)	พื้นที่เพาะปลูก					
	น้อยกว่า 50 ไร่		50-100 ไร่		100 ไร่ขึ้นไป	
	ปริมาณผล ผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ (กิโลกรัม)	รายได้เฉลี่ย ต่อไร่ (บาท)	ปริมาณผล ผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ (กิโลกรัม)	รายได้เฉลี่ย ต่อไร่ (บาท)	ปริมาณผล ผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ (กิโลกรัม)	รายได้เฉลี่ย ต่อไร่ (บาท)
3	985.38	39,415.20	1,148.00	45,920.00	1,420.00	56,800.00
4	2,391.67	95,666.80	2,916.67	116,666.80	2,537.50	101,500.00
5	3,850.00	154,000.00	3,500.00	140,000.00	3,500.00	140,000.00
6	4,410.00	176,400.00	4,550.00	182,000.00	3,850.00	154,000.00

จากตารางที่ 29 แสดงปริมาณผลผลิตและรายได้เฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งใน
ระดับพื้นที่ที่แตกต่างกัน ดังนี้

- พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในอายุระหว่าง 3-6 ปี ในช่วง
985.38 – 4,410.00 กิโลกรัม และรายได้เฉลี่ยต่อไร่ในช่วง 39,415.20 – 176,400.00 บาท ตามลำดับ
- พื้นที่เพาะปลูก 50-100 ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในอายุระหว่าง 3-6 ปี ในช่วง 1,148.00-
4,550.00 กิโลกรัม และรายได้เฉลี่ยต่อไร่ในช่วง 45,920.00 - 182,000.00 บาท ตามลำดับ
- พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในอายุระหว่าง 3-6 ปี ในช่วง
1,420.00 – 3,850.00 กิโลกรัม และรายได้เฉลี่ยต่อไร่ในช่วง 56,800.00 – 154,000.00 บาท ตามลำดับ

ผลตอบแทนจากการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง

จากข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและรายได้จากการปลูกส้มสายน้ำผึ้งที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
สามารถนำมาเปรียบเทียบหาผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี โดยแยกตามพื้นที่เพาะปลูก คือ พื้นที่
เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ พื้นที่ 50-100 ไร่ และพื้นที่ 100 ไร่ขึ้นไป ตาม ตารางที่ 30 – 32

ตารางที่ 30 แสดงผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งสำหรับพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่

หน่วย : บาท

รายการ	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5	ปีที่6
1. ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (จากตารางที่29)	985.38	2,391.67	3,850.00	4,410.00
2. ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัม	40.00	40.00	40.00	40.00
3. รายได้เฉลี่ยแต่ละปี (2)X(3)	39,415.20	95,666.80	154,000.00	176,400
4. ต้นทุนเฉลี่ยแต่ละปี (จากตารางที่ 26)	54,578.84	81,509.45	103,113.35	118,950.40
5. กำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสุทธิ (3)-(4)	(15,163.64)	14,157.35	50,886.65	57,449.60
6. กำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสะสม	(15,163.64)	(1,006.29)	49,880.36	107,329.96

จากตารางที่ 30 แสดงผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งสำหรับพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ดังนี้

- พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ มีกำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสุทธิในช่วงเพาะปลูกปีที่ 3 – 6 ดังต่อไปนี้ (15,163.64) บาท 14,157.35 บาท 50,886.65 บาท และ 57,449.60บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 31 แสดงผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งสำหรับพื้นที่เพาะปลูก 50-100 ไร่

หน่วย : บาท

รายการ	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5	ปีที่6
1. ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (จากตารางที่ 29)	1,148.00	2,916.67	3,500.00	4,550.00
2. ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัม	40.00	40.00	40.00	40.00
3. รายได้เฉลี่ยแต่ละปี (2)X(3)	45,920.00	116,666.80	140,000.00	182,000.00
4. ต้นทุนเฉลี่ยแต่ละปี (จากตารางที่ 27)	51,260.00	72,643.15	93,424.15	110,413.15
5. กำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสุทธิ (3)-(4)	(5,340.00)	44,023.65	46,575.85	71,586.85
6. กำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสะสม	(5,340.00)	38,683.65	85,259.50	156,846.35

จากตารางที่ 31 แสดงผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งสำหรับพื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ดังนี้

- พื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ มีกำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสุทธิในช่วงเพาะปลูกปีที่ 3 - 6 ดังต่อไปนี้ (5,340.00) บาท 44,023.65 บาท 46,575.85 บาท และ 71,586.85 บาท ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 32 แสดงผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งสำหรับพื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป

หน่วย : บาท

รายการ	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5	ปีที่6
1. ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (จากตารางที่27)	1,420.00	2,537.50	3,500.00	3,850.00
2. ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัม	40.00	40.00	40.00	40.00
3. รายได้เฉลี่ยแต่ละปี (2)X(3)	56,800.00	101,500.00	140,000.00	154,000.00
4. ต้นทุนเฉลี่ยแต่ละปี (จากตารางที่ 28)	54,200.60	75,902.70	96,856.80	108,029.65
5. กำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสุทธิ (3)-(4)	2,599.40	25,597.30	43,143.20	45,970.35
6. กำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสะสม	2,599.40	28,196.70	71,339.90	117,130.25

จากตารางที่ 32 แสดงผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งสำหรับพื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป ดังนี้

- พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป มีกำไร (ขาดทุน) เฉลี่ยสุทธิในช่วงเพาะปลูกปีที่ 3 – 6 ดังต่อไปนี้ 2,599.40 บาท 25,597.30 บาท 43,143.20 บาท และ 45,970.35 บาท ตามลำดับ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้ง

การลงทุนปลูกส้มสายน้ำผึ้งก็เหมือนกับการปลูกไม้ผลยืนต้นทั่วๆ ไป คือ เป็นการลงทุนระยะยาวที่ให้ผลตอบแทนเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี ดังนั้นการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการลงทุน นอกจากจะพิจารณาถึงผลกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ได้รับในแต่ละปีแล้ว ยังควรพิจารณาถึงเงินลงทุนในระยะแรกก่อนที่ต้นส้มสายน้ำผึ้งจะให้ผลผลิต ตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับในระยะเวลาที่ต่างกัน ดังนั้น จึงได้ทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกส้มสายน้ำผึ้ง โดยใช้วิธีประเมินค่าการลงทุนที่เหมาะสมกับโครงการที่ให้ผลตอบแทนในระยะเวลานาน คือ

1. วิธีระยะเวลาจ่ายคืนทุน (Payback Period Method :PB)
2. วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Method : NPV)
3. วิธีคิดอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return Method : IRR)

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

การคำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกส้มสายน้ำผึ้ง ทั้ง 3 วิธีดังกล่าว ต้องอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. จำนวนเงินลงทุนระยะแรก หมายถึง เป็นจำนวนเงินลงทุนในระยะแรกอันเกิดจากการซื้อทรัพย์สินถาวรหรือเงินที่จ่ายในแต่ละปีเพื่อให้ได้ซึ่งผลตอบแทนในอนาคต ซึ่งถือเป็นกระแสเงินสดออก (Cash Outflow) จำนวนเงินลงทุนระยะแรกในการปลูกส้มสายน้ำผึ้งได้แก่

1.1 จำนวนเงินที่จ่ายไปเพื่อซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรในปีที่เริ่มลงทุน (ปีที่ 0) คิดเป็นจำนวนเงินที่จ่ายไป เพื่อซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรตามเนื้อที่เพาะปลูกได้ตามตารางที่ 5 - 7

- พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ มีจำนวนเงินที่จ่ายเพื่อซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์เฉลี่ยไร่ละ 19,405.64 บาท
- พื้นที่เพาะปลูก 50-100 ไร่ มีจำนวนเงินที่จ่ายเพื่อซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์เฉลี่ยไร่ละ 20,000.57 บาท
- พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป มีจำนวนเงินที่จ่ายเพื่อซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์เฉลี่ยไร่ละ 20,794.90 บาท

1.2 จำนวนเงินที่จ่ายไปตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 2 ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการปลูก ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ไม่รวมค่าเสื่อมราคา) ที่เกิดขึ้นในปีที่ 1 และปีที่ 2 ซึ่งเป็นระยะก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต คิดเป็นจำนวนเงินที่จ่ายไป ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 2 ตามพื้นที่เพาะปลูก ตามตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนเงินลงทุนปีที่ 1 และปีที่ 2 (กระแสเงินสดออกเฉลี่ยต่อไร่)

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่		พื้นที่เพาะปลูก 50-100 ไร่		พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป	
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 1	ปีที่ 2
ค่าใช้จ่ายในการปลูก (จากตารางที่ 8)	11,926.43	-	11,768.72	-	12,604.79	-
ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา (ตารางที่ 15-17)	19,372.41	27,341.08	16,545.87	24,663.73	16,862.42	24,162.20
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ไม่รวมค่าเสื่อม) (ตารางที่ 21)	5,050.00	5,050.00	5,050.00	5,050.00	5,050.00	5,050.00
รวม	36,348.84	32,391.08	33,364.59	29,713.73	34,517.21	29,212.20

จากตารางที่ 33 แสดงกระแสเงินสดออกเฉลี่ยต่อไร่ ในปีที่ 1 – 2 ดังนี้

- พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหักค่าเสื่อมราคาออก ในปีที่ 1 เท่ากับ 36,348.84 บาท ปีที่ 2 เท่ากับ 32,391.08 บาท ตามลำดับ
- พื้นที่เพาะปลูก 50-100 ไร่ มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหักค่าเสื่อมราคาออก ในปีที่ 1 เท่ากับ 33,364.59 บาท ปีที่ 2 เท่ากับ 29,713.73 บาท ตามลำดับ
- พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งหักค่าเสื่อมราคาออก ในปีที่ 1 เท่ากับ 34,517.21 บาท ปีที่ 2 เท่ากับ 29,212.20 บาท ตามลำดับ

1.3 จำนวนเงินที่จ่ายไปเพื่อซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์ในปีที่ 4-6 เนื่องจากเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนส้มมีอายุการใช้งานจำกัด เมื่อเครื่องจักรและอุปกรณ์ดังกล่าวหมดอายุการใช้งานก่อนอายุต้นส้ม เกษตรกรจึงต้องซื้อใหม่เพื่อมาใช้ทดแทนของเดิม ซึ่งถือว่าไม่สามารถใช้งานได้ จากตารางที่ 5 - 7

2. จำนวนเงินที่เกษตรกรได้รับจากการลงทุน ได้แก่ เงินสดที่ได้รับตลอดอายุของโครงการที่เกิดจากการลงทุน ซึ่งถือเป็นกระแสเงินสดเข้า (Cash Inflow)

กระแสเงินสดเข้า = กำไร (ขาดทุน) สุทธิ + ค่าเสื่อมราคา + ค่าใช้จ่ายปีที่ 1-2 ตัดจำหน่าย

กระแสเงินสดเข้าในแต่ละปีของการลงทุนปลูกส้มสายน้ำผึ้งในแต่ละปีของพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ พื้นที่ 50-100 ไร่ และพื้นที่ 100 ไร่ขึ้นไป ตามตารางที่ 34-36

จากข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดเข้าและกระแสเงินสดออกดังกล่าวได้นำมาคำนวณหากระแสเงินสดเข้า (ออก) สุทธิของพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ พื้นที่ 50-100 ไร่ และพื้นที่ 100 ไร่ ขึ้นไป ดังปรากฏในตารางที่ ตามตารางที่ 34-36

ตารางที่ 34 แสดงกระแสเงินสดเข้า(ออก)สุทธิในแต่ละปีของพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่

หน่วย : บาท

ปีที่	กำไร(ขาด ทุน)สุทธิ ¹	ค่าเสื่อมราคา เครื่องจักร อุปกรณ์ ²	ค่าใช้จ่ายปี ที่ 1-2 ตัด จำหน่าย ³	กระแสเงิน สดเข้า (4) =	กระแสเงิน สดออก ⁴	กระแสเงินสด เข้า(ออก)สุทธิ
	(1)	(2)	(3)	(1)+(2)+(3)	(5)	(4) – (5)
0	-	-	-	-	(19,405.64)	(19,405.64)
1	-	-	-	-	(36,348.84)	(36,348.84)
2	-	-	-	-	(32,391.08)	(32,391.08)
3	(15,163.64)	3,579.87	6,426.89	(5,156.88)	-	(5,156.88)
4	14,157.35	3,579.87	15,599.05	33,336.27	(2,073.00)	31,263.27
5	50,886.65	3,579.87	25,110.63	79,577.15	-	79,577.15
6	57,449.60	3,579.87	28,763.09	89,792.56	-	89,792.56

หมายเหตุ : ¹ จากตารางที่ 30

² จากตารางที่ 18

³ จากตารางที่ 22

⁴ จากตารางที่ 5 และจากตารางที่ 33

ตารางที่ 35 แสดงกระแสเงินสดเข้า(ออก)สุทธิในแต่ละปีของพื้นที่เพาะปลูก 50-100 ไร่

หน่วย :บาท

ปีที่	กำไร(ขาด ทุน)สุทธิ ¹	ค่าเสื่อมราคา เครื่องจักร อุปกรณ์ ²	ค่าใช้จ่ายปี ที่ 1-2 ตัด จำหน่าย ³	กระแสเงิน สดเข้า (4) =	กระแสเงินสด ออก ⁴	กระแสเงินสด เข้า(ออก)สุทธิ
	(1)	(2)	(3)	(1)+(2)+(3)	(5)	(4) – (5)
0	-	-	-	-	(20,000.57)	(20,000.57)
1	-	-	-	-	(33,364.59)	(33,364.59)
2	-	-	-	-	(29,713.73)	(29,713.73)
3	(5,340.00)	3,539.59	6,648.21	4,847.80	-	4,847.80
4	44,023.65	3,539.59	16,890.78	64,454.02	(1,236.88)	63,217.14
5	46,575.85	3,539.59	20,268.92	70,384.36	-	70,384.36
6	71,586.85	3,539.59	26,349.59	101,476.03	-	101,476.03

หมายเหตุ : ¹ จากตารางที่ 31

² จากตารางที่ 19

³ จากตารางที่ 23

⁴ จากตารางที่ 6 และจากตารางที่ 33

ตารางที่ 36 แสดงกระแสเงินสดเข้า(ออก)สุทธิในแต่ละปีของพื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป

หน่วย :บาท

ปีที่	กำไร(ขาด ทุน)สุทธิ ¹	ค่าเสื่อมราคา เครื่องจักร อุปกรณ์ ²	ค่าใช้จ่ายปีที่ 1-2 ตัด จำหน่าย ³	กระแสเงิน สดเข้า (4) =	กระแสเงินสด ออก ⁴	กระแสเงินสด เข้า(ออก)สุทธิ
	(1)	(2)	(3)	(1)+(2)+(3)	(5)	(4) – (5)
0	-	-	-	-	(20,794.90)	(20,794.90)
1	-	-	-	-	(34,517.21)	(34,517.21)
2	-	-	-	-	(29,212.20)	(29,212.20)
3	2,599.40	3,653.86	8,085.79	14,339.05	-	14,339.05
4	25,597.30	3,653.86	16,155.65	45,406.81	(688.97)	44,717.84
5	43,143.20	3,653.86	22,283.66	69,080.72	-	69,080.72
6	45,970.35	3,653.86	24,512.03	74,136.24	-	74,136.24

หมายเหตุ : ¹ จากตารางที่ 32

² จากตารางที่ 20

³ จากตารางที่ 24

⁴ จากตารางที่ 7 และจากตารางที่ 33

3. อายุโครงการ เนื่องจากสัมผัสน้ำผึ้งผึ้งมีการเพาะปลูกมาไม่นาน และจากการสอบถามเกษตรกรโดยส่วนใหญ่ได้ทำการเพาะปลูกมาแล้วประมาณ 5-6 ปี จึงใช้อายุโครงการเท่ากับ 6 ปี

4. ต้นทุนของเงินทุน หมายถึง อัตราส่วนสุดท้ายที่จะนำมาใช้ในการประเมินค่าการลงทุน โดยแบ่งการพิจารณาได้เป็น 3 กรณี คือ

4.1 กรณีค่าเสียโอกาสของผู้ลงทุน หมายถึง เกษตรกรไม่นำเงินไปลงทุนทำสวนส้มแต่ นำเงินไปฝากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป จะให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำร้อยละ 9.59 ต่อปี¹⁹ (ในปี พ.ศ.2541) และเมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายร้อยละ 15 ของดอกเบี้ยที่ได้รับ เกษตรกรจะได้รับอัตราดอกเบี้ยสุทธิร้อยละ 8.15 ต่อปีหรือประมาณร้อยละ 8 ต่อปี เป็นอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ควรจะได้รับจากการลงทุน

4.2 กรณีเกษตรกรกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ไปลงทุนทำสวนส้ม ซึ่งธนาคารคิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี²⁰ (ในปี พ.ศ.2541) ดังนั้นเกษตรกรที่กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์มาลงทุนทำสวนส้มก็ควรจะได้รับผลตอบแทนขั้นต่ำในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี

4.3 กรณีที่เกษตรกรกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ซึ่งธนาคารพาณิชย์ทั่วไปคิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราขั้นต่ำร้อยละ 15 ต่อปี²¹ ดังนั้น ถ้าเกษตรกรกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์อัตราผลตอบแทนอย่างต่ำที่เกษตรกรควรจะได้รับ คือร้อยละ 15 ต่อปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

¹⁹ ธนาคารแห่งประเทศไทย. วารสารเศรษฐกิจรายเดือน 38 (มกราคม-ธันวาคม 2541) : 2.

²⁰ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่ กระทรวงการคลัง, 2541.

²¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย. วารสารเศรษฐกิจรายเดือน : 2.

การวิเคราะห์ผลตอบแทน

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้งมีวิธีประเมินค่าการลงทุน 3 วิธีดังกล่าวข้างต้นได้แสดงรายละเอียดของแต่ละวิธีดังต่อไปนี้

1. วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method)

สำหรับการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง กระแสเงินสดเข้าในแต่ละปีไม่เท่ากัน การคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน จะรวมกระแสเงินสดเข้าสุทธิ ตั้งแต่ปีที่ 3 เป็นต้นไป จนกระทั่งจำนวนรวมของกระแสเงินสดเข้าสุทธิเท่ากับจำนวนเงินลงทุนหรือกระแสเงินสดออกที่จ่ายไปในปีที่ 0 จนถึงปีที่ 4 และได้คำนวณแยกตามขนาดพื้นที่เพาะปลูกคือ พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ พื้นที่ 50-100 ไร่ และพื้นที่ 100 ไร่ขึ้นไป ดังปรากฏในตารางที่ 37 โดยคำนวณดังนี้

กรณีที่เงินสดเข้าในแต่ละปีไม่เท่ากัน จำนวนระยะเวลาคืนทุน โดยการรวมกระแสเงินสดเข้าของแต่ละปีตามลำดับ จนกระทั่งจำนวนเงินรวมนั้น เท่ากับเงินลงทุน

ตารางที่ 37 แสดงระยะเวลาต้นทุนของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งในระดับพื้นที่ที่แตกต่างกัน

หน่วย : บาท

รายการ	พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่		พื้นที่เพาะปลูก 50-100 ไร่		พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป	
	กระแสเงินสดออก สุทธิ	กระแสเงินสดเข้า สุทธิ	กระแสเงินสดออก สุทธิ	กระแสเงินสดเข้า สุทธิ	กระแสเงินสดออก สุทธิ	กระแสเงินสดเข้า สุทธิ
เงินลงทุน:						
กระแสเงินสดออกปีที่0	19,405.64		20,000.57		20,794.90	
กระแสเงินสดออกปีที่1	36,348.84		33,364.59		34,517.21	
กระแสเงินสดออกปีที่2	32,391.08		29,713.73		29,212.20	
กระแสเงินสดเข้าสุทธิรายปี:						
กระแสเงินสดเข้าปีที่3		(5,156.88)		4,847.80		14,339.05
กระแสเงินสดเข้าปีที่4		31,263.27		63,217.14		44,717.84
กระแสเงินสดเข้าปีที่5		62,039.17		15,013.95		25,467.42
รวม	88,145.56	88,145.56	83,078.89	83,078.89	84,524.31	84,524.31
ระยะเวลาต้นทุน	$62,039.17 = 0.78$ $79,577.15^*$ $= 4 + 0.78 = 4.78$ ปี		$15,013.95 = 0.21$ $70,384.36^{**}$ $= 4 + 0.21 = 4.21$ ปี		$25,467.42 = 0.37$ $69,080.72^{***}$ $= 4 + 0.37 = 4.37$ ปี	

หมายเหตุ : *เป็นกระแสเงินสดเข้าสุทธิในปีที่ 5 รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 79,577.15 บาท

**เป็นกระแสเงินสดเข้าสุทธิในปีที่ 5 รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 70,384.36 บาท

***เป็นกระแสเงินสดเข้าสุทธิในปีที่ 5 รวมทั้งสิ้นเท่ากับ 69,080.72 บาท

จากตารางที่ 37 แต่ละพื้นที่เพาะปลูกมีระยะเวลาคืนทุนดังต่อไปนี้

- พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ มีระยะเวลาคืนทุน 4.78 ปี หรือ 4 ปี 9 เดือน 11 วัน
- พื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ มีระยะเวลาคืนทุน 4.21 ปี หรือ 4 ปี 2 เดือน 16 วัน
- พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ ขึ้นไป มีระยะเวลาคืนทุน 4.37 ปี หรือ 4 ปี 4 เดือน 14 วัน

จะเห็นได้ว่า พื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ ขึ้นไป จะได้รับการคืนทุนเร็วที่สุด คือในระยะเวลา 4.21 ปี หรือ 4 ปี 2 เดือน 16 วัน และ พื้นที่เพาะปลูก น้อยกว่า 50 ไร่ จะได้รับการคืนทุนช้ากว่าพื้นที่เพาะปลูกอื่น คือในระยะเวลา 4 ปี 9 เดือน 11 วัน

2. วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method)

สำหรับการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง ได้นำเอากระแสเงินสดเข้าออกสุทธิในแต่ละปีของพื้นที่เพาะปลูกเพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ (จากตารางที่ 34) พื้นที่ 50-100 ไร่ (จากตารางที่ 35) และพื้นที่ 100 ไร่ ขึ้นไป (จากตารางที่ 36) คูณด้วยอัตราส่วนลด ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนด คือ 8% ,12% และ 15% จะได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ พื้นที่ 50-100 ไร่ และพื้นที่ 100 ไร่ ขึ้นไป ตามตารางที่ 38-40 โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{[C_t]}{(1+k)^t}$$

โดยกำหนดให้

NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ

C_t = กระแสเงินสดในปีที่ t ไม่ว่าจะเป็นกระแสเงินสดจ่ายสุทธิหรือกระแสเงินสดรับสุทธิ

t = ปีที่ลงทุน

n = ช่วงระยะเวลาสุดท้ายที่คาดว่าจะมีกระแสเงินสดหรือปีสุดท้ายของการลงทุน

k = อัตราผลตอบแทนที่กำหนด

ตารางที่ 38 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่

อายุสัมถาย น้ำผึ้ง (ปี)	กระแสเงินสด เข้า(ออก)สุทธิ (บาท)	ณ อัตราส่วนลด 8%		ณ อัตราส่วนลด 12%		ณ อัตราส่วนลด 15%	
		แฟคเตอร์มูลค่า ปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	แฟคเตอร์มูลค่า ปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	แฟคเตอร์มูลค่า ปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)
0	(19,405.64)	1.0000	(19,405.64)	1.0000	(19,405.64)	1.0000	(19,405.60)
1	(36,348.84)	0.9259	(33,655.39)	0.8929	(32,455.88)	0.8696	(31,608.95)
2	(32,391.08)	0.8573	(27,768.87)	0.7972	(25,822.17)	0.7561	(24,490.90)
3	(5,156.88)	0.7938	(4,093.53)	0.7118	(3,670.67)	0.6575	(3,390.65)
4	31,263.27	0.7350	22,978.50	0.6355	19,867.81	0.5718	17,876.34
5	79,577.15	0.6806	54,160.21	0.5674	45,152.07	0.4972	39,565.76
6	89,792.56	0.6302	56,587.27	0.5066	45,488.91	0.4323	38,817.32
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ			48,802.55	29,154.43		17,363.28	

จากตารางที่ 38 แสดงมูลค่าปัจจุบันสุทธิของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ ดังนี้

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 8% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 48,802.55 บาท

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 12% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 29,154.43 บาท

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 15% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 17,363.28 บาท

หมายเหตุ : ที่มาของอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 8% 12% และ 15% สามารถดูได้จากหน้า 65

ตารางที่ 39 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งที่เพาะปลูก 50-100 ไร่

อายุส้มสายน้ำผึ้ง (ปี)	อัตราส่วนลด 8%		อัตราส่วนลด 12%		อัตราส่วนลด 15%	
	มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน
0	1.0000	(20,000.57)	1.0000	(20,000.57)	1.0000	(20,000.57)
1	0.9259	(33,364.59)	0.8929	(29,791.24)	0.8696	(29,013.85)
2	0.8573	(29,713.73)	0.7972	(23,687.79)	0.7561	(22,466.55)
3	0.7938	4,847.80	0.7118	3,450.66	0.6575	3,187.43
4	0.7350	63,217.14	0.6355	40,174.49	0.5718	36,147.56
5	0.6806	70,384.36	0.5674	47,903.60	0.4972	34,995.10
6	0.6302	101,476.03	0.5066	63,950.19	0.4323	43,868.09
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ		85,800.15		61,489.40		46,717.21

จากตารางที่ 39 แสดงมูลค่าปัจจุบันสุทธิของการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง ที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ ดังนี้

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต้น 8% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 85,800.15 บาท

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต้น 12% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 61,489.40 บาท

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต้น 15% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 46,717.21 บาท

หมายเหตุ : ที่มาของอัตราผลตอบแทนขั้นต้น 8% 12% และ 15% สามารถดูได้จากหน้า 65

ตารางที่ 40 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป

อายุส้มสายน้ำผึ้ง (ปี)	กระแสเงินสด		ณ อัตราส่วนลด 8%		ณ อัตราส่วนลด 12%		ณ อัตราส่วนลด 15%	
	เข้า(ออก)สุทธิ (บาท)	แฟคเตอร์มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	แฟคเตอร์มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	แฟคเตอร์มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	
0	(20,794.90)	1.0000	(20,794.90)	1.0000	(20,794.90)	1.0000	(20,794.90)	
1	(34,517.21)	0.9259	(31,959.48)	0.8929	(30,820.42)	0.8696	(26,098.46)	
2	(29,212.20)	0.8573	(25,043.62)	0.7972	(23,287.97)	0.7561	(19,207.02)	
3	14,339.05	0.7938	11,382.34	0.7118	10,206.54	0.6575	8,199.07	
4	44,717.84	0.7350	32,867.61	0.6355	28,418.19	0.5718	25,569.66	
5	69,080.72	0.6806	47,016.34	0.5674	39,196.40	0.4972	34,346.93	
6	74,136.24	0.6302	46,720.66	0.5066	37,557.42	0.4323	32,049.10	
	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ		60,188.95		40,475.26		34,064.38	

จากตารางที่ 40 แสดงมูลค่าปัจจุบันสุทธิของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป ดังนี้

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 8% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 60,188.95 บาท

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 12% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 40,475.26 บาท

ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 15% มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 34,064.38 บาท

หมายเหตุ : ที่มาของอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 8% 12% และ 15% สามารถดูได้จากหน้า 65

แสดงให้เห็นว่าพื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ พื้นที่ 50-100 ไร่ และพื้นที่ 100 ไร่ขึ้นไป มีค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก หมายความว่า เกษตรกรที่มีเงินทุนของตนเองหรือกู้เงินจากธนาคารไม่ว่าจะเป็นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ หรือธนาคารพาณิชย์ทั่วไปมาลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้งจะได้รับผลตอบแทนสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการฝากธนาคาร หรือ อัตรดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้กับธนาคาร

3. วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return Method)

การคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงในการลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้ง คือ การใช้แฟกเตอร์จากตารางค่าปัจจุบัน โดยใช้วิธีทดลองไปเรื่อยๆ (Trial and Error Method) ซึ่งในขั้นแรกต้องกำหนดอัตราส่วนลดขั้นอัตราหนึ่ง และนำอัตราส่วนลด ณ อัตราที่กำหนดนั้นคูณกับกระแสเงินสดเข้า(ออก)สุทธิในแต่ละปี แล้วนำผลลัพธ์มารวมกันจะได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ถ้าหากมูลค่าปัจจุบันสุทธินั้นมากกว่าศูนย์แสดงว่าอัตราส่วนลดที่ใช้ต่ำไป จะต้องใช้อัตราส่วนลดที่สูงกว่า เพื่อให้ได้มูลค่าสุทธิเท่ากับศูนย์พอดีแต่โดยปกติแล้วอัตราส่วนลดที่ใช้จะไม่ทำให้มูลค่าเป็นศูนย์พอดี ต้องใช้อัตราถึง 2 อัตรา แล้วนำมาเปรียบเทียบบัญญัติไตรยางค์ จึงจะได้ใช้อัตราส่วนลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับศูนย์ ซึ่งเป็นอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงที่เกษตรกรจะได้รับจากการลงทุน สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 41 – 43 โดยแยกตามขนาดพื้นที่

ตารางที่ 41 แสดงการคำนวณอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งพื้นที่เพาะปลูก
น้อยกว่า 50 ไร่

อายุส้มสายน้ำผึ้ง(ปี)	กระแสเงินสดเข้า (ออก) สุทธิ (บาท)	แฟกเตอร์มูลค่าปัจจุบัน		มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	
		20%	21%	20%	21%
0	(19,405.64)	1.0000	1.0000	(19,405.64)	(19,405.64)
1	(36,348.84)	0.8333	0.8264	(30,289.49)	(30,038.68)
2	(32,391.08)	0.6944	0.6830	(22,492.37)	(22,123.11)
3	(5,156.88)	0.5787	0.5645	(2,984.29)	(2,911.06)
4	31,263.27	0.4823	0.4665	15,078.28	14,584.32
5	79,577.15	0.4019	0.3855	31,982.06	30,676.99
6	89,792.56	0.3349	0.3186	30,071.53	28,607.91
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ				1,960.08	(609.27)

สำหรับการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงจากการลงทุนปลูกส้มสายน้ำผึ้งของพื้นที่
เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ ตามตารางที่ 41 ได้นำอัตราส่วนลด ที่ 20% และ 21% มาคูณกับกระแสเงิน
สดเข้า (ออก) สุทธิในแต่ละปี แล้วนำผลต่างที่ได้มาเทียบบัญญัติไตรยางค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

อัตราส่วนลด	มูลค่าปัจจุบัน
21%	(609.27)
20%	1,960.08
1%	2,569.35

มูลค่าปัจจุบันสุทธิต่างกัน	2,569.35 บาท	อัตราส่วนต่างกัน	1%
มูลค่าปัจจุบันต่างกัน	609.27 บาท	อัตราส่วนต่างกัน	$\frac{609.27}{2,569.35} \times 1$

อัตราส่วนลดต่างกัน = 0.24%

อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง = $21.00 - 0.24 = 20.76\%$

สรุป พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 20.76%

ตารางที่ 42 แสดงการคำนวณอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งพื้นที่เพาะ ปลูก
50-100 ไร่

อายุส้มสายน้ำผึ้ง(ปี)	กระแสเงินสดเข้า (ออก) สุทธิ (บาท)	แฟกเตอร์มูลค่าปัจจุบัน		มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	
		30%	31%	30%	31%
0	(20,000.57)	1.0000	1.0000	(20,000.57)	(20,000.57)
1	(33,364.59)	0.7692	0.7634	(25,664.04)	(25,470.53)
2	(29,713.73)	0.5917	0.5827	(17,581.61)	(17,314.19)
3	4,847.80	0.4552	0.4448	2,206.72	2,156.30
4	63,217.14	0.3501	0.3396	22,132.32	21,468.54
5	70,384.36	0.2693	0.2592	18,954.51	18,243.63
6	101,476.03	0.2072	0.1979	21,025.83	20,082.11
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ				1,073.16	(834.71)

สำหรับการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงจากการลงทุนปลูกส้มสายน้ำผึ้งของพื้นที่
เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ ตามตารางที่ 42 ได้นำอัตราส่วนลด ที่ 30% และ 31% มาคูณกับกระแสเงิน
สดเข้า (ออก) สุทธิในแต่ละปี แล้วนำผลต่างที่ได้มาเทียบบัญชีไตรยางค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

อัตราส่วนลด	มูลค่าปัจจุบัน
31%	(834.71)
30%	1,073.16
1%	1,907.87

มูลค่าปัจจุบันสุทธิต่างกัน 1,907.87 บาท อัตราส่วนต่างกัน 1%
มูลค่าปัจจุบันต่างกัน 834.71 บาท อัตราส่วนต่างกัน $\frac{834.71 \times 1}{1,907.87}$

อัตราส่วนลดต่างกัน = 0.44%

อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง = $31.00 - 0.44 = 30.56\%$

สรุป พื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 30.56%

ตารางที่ 43 แสดงการคำนวณอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของการปลูกส้มสายน้ำผึ้งพื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป

อายุส้มสายน้ำผึ้ง(ปี)	กระแสเงินสดเข้า (ออก)สุทธิ (บาท)	แฟกเตอร์มูลค่าปัจจุบัน		มูลค่าปัจจุบัน (บาท)	
		25%	26%	25%	26%
0	(20,794.90)	1.0000	1.0000	(20,794.90)	(20,794.90)
1	(34,517.21)	0.8000	0.7937	(27,613.77)	(27,396.31)
2	(29,212.20)	0.6400	0.6299	(18,695.81)	(18,400.77)
3	14,339.05	0.5120	0.4999	7,341.59	7,168.09
4	44,717.84	0.4096	0.3968	18,316.43	17,744.04
5	69,080.72	0.3277	0.3149	22,637.75	21,753.52
6	74,136.24	0.2621	0.2499	19,431.11	18,526.65
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ				622.40	(1,399.68)

สำหรับการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงจากการลงทุนปลูกส้มสายน้ำผึ้งของพื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป ตามตารางที่ 43 ได้นำอัตราส่วนลด ที่ 25% และ 26% มาคูณกับกระแสเงินสดเข้า (ออก) สุทธิในแต่ละปี แล้วนำผลต่างที่ได้มาเทียบบัญชีตรียางค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

อัตราส่วนลด	มูลค่าปัจจุบัน
26%	(1,399.68)
25%	622.40
1%	2,022.08

มูลค่าปัจจุบันสุทธิต่างกัน	2,022.08 บาท	อัตราส่วนต่างกัน	1%
มูลค่าปัจจุบันต่างกัน	1,399.68 บาท	อัตราส่วนต่างกัน	$\frac{1,399.68 \times 1}{2,022.08}$

$$\text{อัตราส่วนลดต่างกัน} = 0.69\%$$

$$\text{อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง} = 26.00 - 0.69 = 25.31\%$$

สรุป พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ ขึ้นไป อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงเท่ากับ 25.31%

ตารางที่ 44 แสดงผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนโดยใช้วิธีการประเมินค่าการลงทุน

วิธีการระงับ	พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่	พื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่	พื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 100 ไร่
1.ระยะเวลาคืนทุน	4 ปี 9 เดือน 11 วัน	4 ปี 2 เดือน 16 วัน	4 ปี 4 เดือน 14 วัน
2.มูลค่าปัจจุบันสุทธิ			
- 8% ต่อปี	48,802.55 บาท	85,800.15 บาท	60,188.95 บาท
- 12% ต่อปี	29,154.43 บาท	61,489.40 บาท	40,475.26 บาท
- 15% ต่อปี	17,363.28 บาท	46,717.21 บาท	34,064.38 บาท
3.อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง	20.76%	30.56%	25.31%

จากตารางที่ 44 สรุปผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนโดยใช้วิธีประเมินค่าการลงทุนทั้ง 3 วิธี

1. ระยะเวลาคืนทุน วิธีนี้จะทำให้เกษตรกรทราบว่า การลงทุนปลูกส้มสายน้ำผึ้ง พื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ จะได้รับทุนคืนภายในเวลา 4.21 ปี หรือ 4 ปี 2 เดือน 16 วัน ซึ่งเร็วกว่าพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ และพื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไปซึ่งจะได้รับทุนคืนภายในเวลา 4.78 ปี หรือ 4 ปี 9 เดือน 11 วัน และ 4.37 ปี หรือ 4 ปี 4 เดือน 14 วัน ตามลำดับ

2. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ จากการกำหนดอัตราผลตอบแทน 3 อัตรา คือ ร้อยละ 8 ร้อยละ 12 และร้อยละ 15 แยกตามพื้นที่เพาะปลูกได้ดังนี้

- พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของอัตราผลตอบแทนร้อยละ 8 เท่ากับ 48,802.55 บาท ร้อยละ 12 เท่ากับ 29,154.43 บาท และร้อยละ 15 เท่ากับ 17,363.28 บาท

- พื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของอัตราผลตอบแทนร้อยละ 8 เท่ากับ 85,800.15 บาท ร้อยละ 12 เท่ากับ 61,489.40 บาท และร้อยละ 15 เท่ากับ 46,717.21 บาท

- พื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิของอัตราผลตอบแทนร้อยละ 8 เท่ากับ 60,188.95 บาท ร้อยละ 12 เท่ากับ 40,475.26 บาท และร้อยละ 15 เท่ากับ 34,064.38 บาท

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ค่าปัจจุบันสุทธิในการลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้งทั้ง 3 ขนาด เป็นบวก แสดงให้เห็นว่า อัตราผลตอบแทนที่ได้รับสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่กำหนด ดังนั้นการลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้งทั้ง 3 ขนาด จึงเป็นโครงการที่เหมาะสมกับการลงทุน

3. อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง จากการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงมีค่าที่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดทั้ง 3 อัตรา และมีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของพื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่เท่ากับร้อยละ 30.56 ซึ่งมีค่าสูงกว่า พื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ และพื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เท่ากับร้อยละ 20.76 และร้อยละ 25.31 ตามลำดับ

จากการประเมินค่าการลงทุนตามวิธีต่างๆข้างต้น จะเห็นได้ว่าการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง ในพื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง ในพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 50 ไร่ และพื้นที่เพาะปลูก 100 ไร่ขึ้นไป ดังนั้นจึงควรเลือกการลงทุนทำสวนส้มสายน้ำผึ้งในพื้นที่เพาะปลูก 50 - 100 ไร่